

SZÉKELY-UDVARHELY

1848-AS FÜGGETLENSÉGI POLITIKAI SZÉKELY UJSÁG

Megjelen hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési ára helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve: egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Külföldre egész évre 12 K. — M. kir. postatakarékpénztári csekk- és kliring 10,489. sz. — — — — Helyközi telefont 15. sz.
Mindenféle díjak Székelyudvarhelyt előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PAL
LAPTULAJDOSÓ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. szám, hova az előfizetések, kéziratok és hirdetések küldendők. Kéziratokat vissza nem adunk. — Hivatalos hirdetések 100 szóig szavankint 6, azon felül 4 fillér, magán hirdetések négyzet cm 8 fillér, többszöri közlésnél 6 fillér. — Nyilt-tér sora 1 korona

Nem ököl, hanem baráti kéz kell...

Irta: *Kossuth Ferenc.*

A képviselőházban a vallás- és közoktatásügyi miniszterium költségvetése alkalmából szenvedélyes vita fejlődött ki a vallások körül. A magyar embert vallásfelekezeti kérdésekkel még mindig könnyen fel lehet tüzelni és annak a kormányának, amely a nagy vér- és pénzadó szaporítással járó véderőreformot rá akarja erőszakolni a nemzetre, kapóra jön az, ha az ország figyelme e kérdéstől elterelődik és felébred az a szenvedély, amely legkönnyebben állít magyart magyarral szembe. Persze, a kormánynak nagyon érdekében van, hogy ha ellenállásra kerül majd a sor, a minden kárpótlás nélkül ránk rovandó óriási terhekkkel szemben, a hatalom ne találjon egységes nemzetet, hanem csak olyat, amely szétdarabolva, egymással összeveszve, erőtlenn legyen és a rendelkezésére álló (amugyis nagyon gyarló) eszközöket se bírja felhasználni és megse kisérelhesse komolyan megvédelmezni politikai és anyagi érdekeit, nemzeti és állami jogait.

Megfoghatatlan előttem, hogy mi köze van a vallásnak a szabadelvűséghez? Talán senki sem tagadja, hogy Angliában igazi szabadelvűség van és mégis: nincs őszintébben vallásos és vallása külsőségeit is szigorubban megtartó nemzet, mint az angol. Senki sem fogja kétségbevonni, hogy Gladstone szabadelvű volt és mégis oly vallásos volt, hogy (arrint emlékezem még rá) mikor egyszer cannesi hosszú tartózkodásából falusi birtokára visszaérkezett, első gondolja a törődött öreg embernek nem az, volt hogy pihenni menjen, hanem az, hogy a kastélyhoz közel épült iskolába siessen, hol az összegyűjtött ártatlan gyermekekkel együtt zsoltárokat énekelve dicsérte az Istent, hogy otthonában szerencsésen visszatérhetett.

Más nemzetek — ugy-e? Más szokások, más felfogások! Bizony, nálunk a legklerikálisabb ember is megmosolyogná az agg Gladstone-t, amint a gyermekekkel együtt énekel; pedig kár lenne azon mosolyogni, hogy egy hosszú és óriási tevékenységgel telített élet után, ilyen lelki egyszerűséget és tisztaságot tudott megőrizni ez a nagy ember.

De minek menjünk a külföldre példákat keresni? Kossuth Lajos lutheránus volt; édes anyjának egyik ösét, egy tyrlingi Werbert vallásért s a protestáns vallással akkor összefort nemzeti ügyért, fejeztette le a vérengző Caraffa. És a lutheránus szülők gyermekeiket, mert a tállyai lutheránus lelkész magánoktatását nem tartották elegendőnek, bizony az ujhelyi piarista atyákhoz adták be gimnáziumba. Ezek a hazafias szerzetesek azután, mikor a gyermek elérte azt a kort, amidőn családja vallására volt oktatóndó, igazi

keresztény érzellemmel lutheránus lelkész hivatott s a piarista növendék vallási oktatását erre a lutheránus lelkészre bízták.

Milyen gyönyörű tanubizonysága volt ez a vallási türelmességnek, milyen ragyogó példa azok számára, kik a vallások fölött ma is összevesznek!

A gyermek Kossuth Lajosból Magyarország választott kormányzója lett s a lutheránus kormányzó miniszteriumában egy katolikus püspök: Horváth Mihály volt a kultuszminiszter. Ő volt az egyetlen katolikus püspökből lett kultuszminiszter Magyarországon.

Én magam a mostani pártom felé nem tudom, hogy mi a vallás, pedig távolról sem vagyok közömbös a vallás iránt. Erős meggyőződésem, hogy nagy szerencsétlenség volna, ha a népből a vallásosság kivészne és nem tudnám eléggé elítélni azt az irányzatot, amely ide törekszik.

A szabadelvűség meg a vallás két egészen különálló dolog és nem más, mint eszmezavar, a kettőnek összevegyítése. Erre az eszmezavarrá legkevésbé van szükség nálunk, hol nem kevesebb, mint tizenegy vallásfelekezet van. Mivé lenne ez az ország, ha a magyar hazafiság erős kézzel nem iparkodnék azon, hogy összetartsa a soknyelvű és sokvallású magyar polgárok millióit!

A kultuszminiszter minden törvényileg bevett vallás minisztere. Az ő költségvetéséből vallási vitát faragni nem más, mint anakronizmus. Természetes, hogy ha az egyik támad, a másik válaszol és visszatámad és így könnyen belekeveredhetik az ország olyan vitába, amelynek következményei előre nem láthatók, de bizonyára végzetesek lehetnek valamiféle alakban.

Ime, már ökölről beszélt Kelemen Samu; ökölről, amely pártkereteket rombol szét. Én nem azt az öklöt keresem, hanem azt a kezet, amely nem rombol, hanem baráti kezet szorít, azt a kezet, amely magyart magyar kebelre ölel azért, hogy együtt védelmezzük ezt a sokat szenvedett hazát.

Már öreg ember vagyok és törődött; de ha valahol amolyan romboló öklöt meglátnék, megragadnám azt; mert itt nem rombolni kell, hanem építeni és véget kell vetni annak az átoknak, hogy mihelyt a nemzet előtt egy nemzeti feladat áll, azonnal találjanak (ősi magyar szokás szerint) okot és módot a széthúzásra.

— *A szegény ember sorsa*, tényleg „merő komédia” és hozzá tehetjük azt is, hogy tragikus komédia. Távol vagyunk a fővárostól, az ország szívéből és ez a távolság nemcsak kilométerekben értendő, mert az elmaradottságunkban mutatkozik legfeltűnőbben itt, a Székelyföldön. Ennek oka az is, hogy napról-napra szegényedünk s ne adja a magyarok nagy Istene, hogy baljósítunk

igaz legyen, de ha soká még így tart, ötven év múlva hirmondó sem marad a székely fajból, az ezeréves multtal bíró magyar haza védő bástyájának szerepét oly dicsően betöltött szívós ősmagyar népből — a Székelyföldön. Valamikor jobb időkben éltünk. Híres lóállománya is volt a székelynek. Ma már béklyóba van verve minden ősi szabadsága és honját nem lel e hazában. Szűkös, szegényes vagyonkaja romjain kesereg és alig szerezte meg a mai száraz kenyereit, búsan tűnődik a holnap sorsa felett, vajjon lesz-e akkor legalább puliszka vagy „gombolyag pityóka” — ebédre. S mikor e derék, mindenütt becsült, csak itthon nem méltányolt nemzet mult és jelen sorsáról elmélkedünk, előttünk fekszik a „Köztelek” közelebbi lapszáma, melyben azt olvassuk, hogy Alagon most volt a telivércsikók árverése. A két legdrágább csikót: a Slive Geillon-Istriától származó pej méncsikót és a Slive Gaillon-Rózsabimbótól származó sötétpejt ment — Springer báró vette meg harmincegy és huszonnyolcezer koronáért s így a két csikót együtt ötvenkilencezer koronáért. Különben az árak husz- és tizezer korona közt változtak a többi eladás-vételeknél is. Istenem, hiszen ha egy pár csikóért 59,000 koronát is lehet kapni, vajjon az állatszerető, ápoló székely akkor miért van arra kárhoztatva, hogy az ő csikóinak párja legtovább 5—600 koronát érhet!? Vagy talán a szegény ember sorsát e téren is boldog Isten bírja! Ha elgondoljuk, hogy van immár állattenyésztési, gazdasági, méhészeti, gyümölcsészeti s a jó ég tudná felsorolni, hogy még mi minden felügyelünk van és a Székelyföldön azért még sem bírnak előre kecmeregni, nem tudunk a szegénységből, a nyomoruságból kievickélni, nem csoda ha elcsüggedünk. Vajjon miért hallgatnak nálunk oly nagyon az illetékesek? Miért nem látjuk a népjólét emelésére riánuló eszmék vezéri tevékenységében mindannyiát fáradozni? Hiszen a hivatali kötelesség teljesítése még nem érdem. Alkotás, eddig nélkülözött intézmények bevezetése kellene képezze egyik legszebb feladatukat. E téren azonban semmi nem történik. Maradunk a régi elhagyatottságban. Hiszen ez — úgy látszik — ugyanis jó a székelynek...

Csalás.

Irta: *Dr. Bognár Oszkár.*

A nagy követ odahengerítették a nemzet haladásának útjába; betejesztették a katonai javaslatokat. Azok az áldozatok, a mit a nemzettől követelnek, egyszerűen elijesztők. Magyarország az 1889. VI. t.-c. szerint eddig a honvédség 12.500 főnyi ujoncjutalékával együtt 56,576 ujoncot állított ki, míg az új véderőtörvény szerint 93,181 ujoncot, tehát 36,611 ujonccal többet kellene kiállítania.

Ime! Tisztán áll már a nemzet előtt, hogy miért kellett az országot a mult évi választásokon pálinka és pénztengerrel elárasztani. Azért, mert az akkori többséggel ezeket a javaslatokat nem lehetett volna semmi esetre sem engedmények nélkül keresztülvinni. Beigazolják ezek a véderő javaslatok, hogy politika és erkölcs, a politika

és tisztesség nem azonos fogalmak. A kormány és a gyász szerepre vállalkozott többsége ékes példát képeznek arra, hogy a politikában csak egy cél van: a siker és ennek elérése érdekében titokban, sőt ha kell nyíltan is, minden eszköz meg van engedve. A Borgiák korát juttatja eszünkbe a mai politikai helyzet, a mikor az orgyilok és méreg a politika bevett és elfogadott eszközei voltak.

A cél, a mi a kormány szeme előtt lebeg: a véderőjavaslatok keresztül hajszolása bármi áron, annak dacára, hogy a királyiál kötött paktum szerint csak az általános választói jog alapján összeülő parlamenti lesz jogositva a katonai kérdések fölötti döntésre. 1906-ban a király a nemzettel (nem a kormánnyal!) arra a megállapodásra jutott, hogy első sorban a választói jogot alkotja meg a parlament és csak azután következik a katonai kérdés megoldása. Megismételte ezt a kijelentést az 1910. évi trónbeszéd, mely a választói jog kiterjesztését, mint legfontosabb és elodázhatatlan feladatot jelölte meg. És ime, — a királyi szó megszövegezésével, az adott királyi ígéret megkerülésével ez a kormány betervezi már most a katonai javaslatokat, mert a mai politikai helyzetet kedvezőnek és az ellenzékét gyöngének véli.

Az a játék, a mit ő felsége adott szavával és magas fejedelmi tekintélyével üzenek, felháborító. Az a páratlan cinizmus, a mivel a királyi szó értékét lebecsülni merészelik, megdöbbentő. Amugy sem valami magas erkölcsi felfogású közéletünkbe új fogalmat vittek bele, — a mit valószínűleg a bürzeüzanszokból kölcsönöztek: a „határidős fejedelmi ígéretet!”

Ugy látszik, a magyar politikai életnek meg kell barátkoznia azzal az új fogalommal, hogy a fejedelmi ígéret és fejedelmi szavak hatályosságának intenzitása idővel csökken, elévül.

Vigyázzanak a politika kóbor lovagai, veszedelmes játékot üzenek! Vagy talán azt hiszik, hogy ez az eljárás a fejedelem tekintélyt emelni van hivatva!? Mi nem látunk arra semmi okot és szükségét, hogy koronás fejedelmünk eddig érintetlen és magas tekintélyt abba a piszokba és sárba vonszolják, a melyben maguk fetrengenek.

Annak a politikának, a mit üzenek egy a neve: család! A parlament mai többsége családja a nemzetet és családja a királyt. A nemzetnek jogot ígért és helyette valósággal megsarcolja. A királynak nyugalmat és békés fejlődést helyezett kilátásba és e helyett a harc és szenvedély fog dulni ismét.

Fontoskodó arccal és tettetett naivsággal valami óriási vívmánynak tüntetik fel a katonai javaslatban azt és folyton azon nyargalnak, hogy ezentul azt a néhány boldogtalan magyar bakát, a kit a haditörvény-szék elé állítanak, hát magyarul fogják kihallgatni, — ha csak magyarul ért. Borzasztó nagy vívmány! Hát próbálják másként. Ezzel szemben törvénybe iktatják a kis hamisak, hogy a tárgyalási nyelv német: „a közös szolgálati nyelv”. De ezzel nem dicsekszenek. Hisz az egész perrendi vívmány jelentéktelen, mert igen kevés emberre, arra a néhány szerencsétlen bűnösre vonatkozik, kik úgy sincsenek sokan, míg magára a hadseregére áll a régi nóta, a régi szellem, a mely előtt a magyar „Kossuth-hund.”

A kormány egész házár-politikáját egy hipotézisre: az ellenzék gyöngeségére alapítja: és ez fogja a nyakát kitörni... Vége lesz a csalásnak!...

— **A katonák aratási szabadsága.** A honvédelmi miniszter rendeletet adott ki, amelyben tudatja, hogy a közös hadseregnek földmivelő és mezői munkásoktól tartozó tényleges állományu legénysége az aratás és egyéb fontos mezői munkák végzésének idejére három hétre szabadsághozható, azonban a szabadságot legalább egy hónappal előbb kell kérni.

Kossuth-szobor Sátoraljauhelyen.

Országos nagy ünnep keretében lep'ették le Kossuth Lajos szobrát szülőföldjén, Zemplénvármegyében vasárnap.

Kossuth Ferenc a 48-as függetlenségi Kossuth-párt küldöttsége élén vett részt, Háromszékvármegyét pedig a Székelyföldről Dr Király Aladár alispán és Gödry Ferenc sepsiszentgyörgyi polgármester képviselte.

Pontban 9 órakor kezdődött az ünnepély. A vendégek Kossuth Ferenc vezetésével a vármegyeház udvaráról indultak a számukra kijelölt helyre. A Himnusz elnevelése után Meczner Gyula főispán lelkes beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt. Majd Dr Hornyay Béla ismertette a szobor történetét. Mire Meczner Béla volt főispán, főrendiházi tag mondott ünnepi beszédet:

— Zemplénvármegye lakosai! Kossuth Lajos emléke kettős örömmel és büszkeséggel tölti el, — mondta — hiszen itt született ő, Zemplén-vármegyében, Sátoraljauhely város falai között elte át fiatal korának legszébb éveit. Nagy alkotásainak, hazafias tetteinek összes gondolatai Zemplén-vármegyével vannak szorosán összefüvve, összeolvadva. De Kossuth Lajos ma már nem egy családé, nem egy vármegyéé, Kossuth Lajost az egész magyar nemzet magáénak vallja és e kegyeletes ünnep nemcsak Zemplén-vármegyének ezrei jelentek meg, de eljöttek messze földről, távoli vidékekről is számosan, hogy ők is leróják a kegyelet adóját. Azután Kossuth Lajos életének és munkálkodásának jelentőségét fejtegette. A legelső igazi magyar demokrata a szó legnemesebb értelmében véve Kossuth Lajos volt, aki felszabadította a magyar népet leigázott helyzetéből, bevezette az alkotmány sáncába és tette ezt azon mély meggyőződésből, azon nemes intencióból, hogy a magyar nép alkotmányos jogainak érvényesülése a magyar haza felvirágzását és boldogságát, a nemzeti egység megerősödését és megszilárdítását fogja megteremteni. A negyvennyolcadiki szabadságharc dicső tényei Kossuth Lajos nevével vannak összeforrvva, Kossuth Lajos hívó szava ébresztette fel a magyar nemzetet letargikus álmából és tanította meg a magyart hőn és lángoló szerelmi hazát és nemzetet. Hontalanságában is hiven és teljes buzgalommal folytatta hazája érdekében megkezdett munkáját. Kossuth Lajos dicső emlékeztető szabadsághősünknek, II. Rákóczi Ferencnek méltó utóda. Hiszen ő is, mint Rákóczi, a magyar haza szabadságáért és függetlenségéért bontotta ki a nemzeti színű zászlót, a hatalom, a balsors és az egyenlenség vizsgálója őt is elnyomta s miként dicső elődje, ő is mint hontalan, idegen földön fejezte be életét. De Zemplén vármegye, Rákóczi és Kossuth vármegyeje, a magyar haza két nagy emberének és Zemplén vármegye szülöttének emlékét kegyelettel őrzi meg. A zemplénvármegyeiek szívükben oltárt állítottak és e két férfiú hazaszeretetének, dicsőségének és szenvedésének nagyságát mintegy Pantheonban zárják be oda. Zemplén vármegye most dicső emléket emelt Kossuth Lajosnak, hogy kegyeletének érzését szemléltesse minden időben. Az utódok ide záradokolnak, hogy itt erőt és kitartást merítsenek és itt megtanulják, miként kell önzetlenül küzdeni, tünni és szenvedni az édes magyar hazáért.

— Fohással fordulok az eget urához — szölvégetül — kérve a mennyei Gondviselést, terjessze ki átdó kezeit e sokat szenvedett magyar nemzetre s tegye nagygyá, tegye boldogá, tegye hatalmassá ezt a mindnyájunk által szeretett, mindnyájunk által imádtott édes magyar hazánkat!

A magyar képviselőház koszoruját Gróf Apponyi Albert tette le: „A magyar parlamentarizmus megalkotójának — a magyar országgyűlés képviselőháza” felirattal. A közönség hangos kívánságára Apponyi gróf igen szép beszédet mondott.

Az országgyűlési „Nemzeti Munkapárt” koszoruját Kende Péter képviselő, a 48-as Kossuth-párt nevében pedig Bernáth Béla a következő szakkal helyezte el a koszorút:

— A kegyelet tiszta érzéséről áthatva záradokolunk ide, hogy megkoszoruzzuk

annak szobrát, ki a magyar népet szabaddá tette. A negyvennyolcas függetlenségi Kossuth-párt nevében, amely legközelebb áll Kossuth Lajoshoz, tessen le ezt a koszorút.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt nevében Lovász Márton tette le a koszorút, annak kijelentésével, hogy a Kossuth Lajos által képviselt eszmékért: az emberi joggyengeségért és Magyarország függetlensége megvalósításáért továbbra is rendületlenül kitartással fognak küzdeni.

Az országos kisgazdapárt nevében Szabó István tett koszorút.

Ezután koszorút helyeztek el a törvényhatóságok képviseletében megjelent alispánok és számos egyesület stb. Déli egy órakor lakoma volt a városi színházban. A lakomán Kossuth Ferenc gyengélkedése miatt nem vehetett részt.

HIREK.

— Hihetetlen hírek.

Mondják, hogy vármegyénk méhészegylete az erdélyrészi kirendeltségnek nem lett mostoha gyermeke:

mondják, hogy polgármesterünk a Szarkakő, Budvár és Csicsér körül remélhető források felkutatására a varázs vesszős Spalding őrnagyot — majd — ide hívja;

mondják, hogy Zetelakán kanyaró és társai miatt egyetlen gyermek sem halt el;

mondják, hogy Zetelakára egy állandó községi orvos nem szükséges;

mondják, hogy tanítóink még a pénzügyöröknél is jobb díjazásban részesülnek;

mondják, hogy nálunk a „vén kecske” nem szereti nyalogatni a sót;

mondják, hogy főispánunk az összes körorvosi állásokat — tekintettel nagy befolyására — betöltette és orvoshiány vármegyénkben nincs.

E hírek valódiságáért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

— **A Kossuth-pártból.** A képviselőházban hétfőn híre terjedt, hogy Kossuth Ferenc betegen érkezett vissza Sátoraljauhelyről, csakhamar kiderült azonban, hogy mindössze muló gyöngélkedéséről van szó. Kossuth Ferenc gyöngélkedő állapotával dacolva, szombaton Sátoraljauhelyre utazott, hogy részt vegyen a Kossuth-szobor leleplezési ünnepélyén, de még az ünnepségek befejezése előtt asztmatikus bántalmi támadtak, melyek ellen Löcherer Lőrinc dr, Zemplénvármegye főorvosa sietett segílyt nyújtani. Kossuth Ferenc rövidesen jobban lett s a délutáni gyorsvonattal visszautazott Budapestre. Ebből származtak a különféle kiszinezett hírek, de mint örömmel jelenthetjük, Kossuth Ferenc hétfőn reggel már teljesen jól érezte magát és délbén fogadta Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök látogatását. A miniszterelnök a betegség hírére látogatott el Kossuth Ferenchez és mintegy háromnegyed óra hosszat időzött nála. Kossuth Ferenc délután kikocsizott, este pedig megjelent a Kossuth-párt körhelyiségében, ahol a jelen volt képviselőkkel hosszasan elbeszélgetett. A párt tagjai szeretetteljes melegséggel fogadták vezérüket és nagy örömmel látták, hogy a muló incidensnek semmi nyoma sem maradt. A pártvezér több mint egy óra hosszat időzött a pártkörben.

— **Dr Elekes Domokos** ügyvédjelöltet, Elekes Dénes siménfalvi székely birtokos fiát, Dr Elekes Dénes székelykereszturi előkelő ügyvéd testvéröccsét, a kolozsvári F. J. Tudomány Egyetemen május 27-én az államtudományok doktorává avatták.

— **Dalegyleti majális.** A székelyudvarhelyi Székely Dalegyelet e hó 5-én (pünköst másodnapján) a Koronkay-kertben zártkörű majalist rendez a segesvári hazafias ünnepély költségeire személynként 1 K-ás belépési díj mellett, este 7 órától kezdődőleg.

— **A tanítók Urániája** — mint lapunkat értesítik — közelebbi előadását pünköst másodnapján (e hó 5 én) Ülkében fogja megtartani.

— **Nagyidők tanuja**, a segesvári útközvetnél jelen volt matróna hunyta le szeméit május 29-én d. e. 10 órakor Székelyudvarhelyt. Özv. Csép Istvánné szül. Kassay Farkas Anna, életének 88 ik. özvegyiségének 39 ik évében elhalt. Az elhunytban Csép József, a budapesti központi zálogház vezetője édes anyját és Csizmadia Endre dr volt képviselő, fővárosi ügyvéd nagyanyját gyászolja. Temetése tegnap délután nagy résztvevő mellett történt meg a ref. egyház szertartása szerint.

— **Unitárius diszközgyűlés** A magyarországi unitárius egyház lelkesítője — mint már említettük — e hó 8-án (csütörtökön) Székelyudvarhelyt, az unitárius templomban tartja diszközgyűlését. Ez alkalommal az udvarhelyvidéki unit. lelkesítő és a székelyudvarhelyi unitárius egyszékes templom-alap javára táncal egybekötött műsoros estélyt rendez. A diszközgyűlésen d. e. 10 órakor imát mond Deák Miklós székelyszentmihályi pap. Ürmösy Józsefné énekel. Ajtai János homoródalmási pap bezedet tart. Paál Sándor állami tanító énekel. Dr Boros György elnöki üdvözlő beszéde következik, a melyet Vári Albert vallásnár felolvasása követ. A Székely Dalegytel énekével ér véget a gyűlés. Félkettőkor a Budapest-szállóban közbead. este nyolckor műsoros estélyt ugyanott. Szabad előadást tart Dr Boros György kolozsvári theologiai tanár, egyházi főjegyző. Géressy Iluska, Horváth József ref. kantor, Horváth József adóhiv. gyak., Paál Sándor és Kabdebó József énekelnek. Szabó Dezső főrelisk. tanár műkedvelői eladást rendez. Józán Miklós budapesti esperes saját költeményét szavalja. Műsor után reggelig tartó tánc lesz.

— **Körjegyzői állások** vannak üresedésben. A bögzői és farcádi körjegyzői tisztségekre pályázatot hirdet Szabó Nándor tb. főszolgabíró Székelyudvarhelyt. Pályázati határidő e hó 15-ike. A választás Bögzőben június 17-én Farcádban 19-én történik meg a község házában d. e. 9 órakor.

— **A székely kamara gyűlése.** A székelyföldi kereskedelmi és iparkamara Maros-Vásárhelyt tegnap (szerdán) délután teljes gyűlést tartott, a melyen több igen fontos székely érdekű kérdést tárgyaltak.

— **A kényszervágott állatok husa.** A földmivélsügyi miniszter körrendeletbe utasította az összes törvényhatóságokat, hogy figyelmeztessék a husvizsgálókat arra, miszerint a kényszervágott állatok husát, amennyiben nem esnek szigorú megítélés alá ne utasítsák a hatósági husszékbe, hanem azoknak a szomszéd községekbe való szállítását is akadálytalanul engedjék meg.

— **A helyi és vidéki közönség figyelmébe** Tudomására hozzuk, hogy folyó évben június, július és augusztus hónapokban, vasárnapokon az összes üzletek, valamint a szatocszületek is egésznap zárva lesznek: miért is tisztelettel kérjük úgy a helyi, mint a vidéki T. közönséget sziveskedjék ezen időtartam alatt szükségleteit hetköznapokon beszerezni. Székelyudvarhely, 1911. május hó. Székelyudvarhelyi kereskedők.

— **Iparra székelyek!** A székelyföldi állami kö- és agyagipari szakiskola Székelyudvarhelyt a következő iskolai évre tanulókat vesz fel. E kiváló szükséglet pótló intézet célja, hogy négy éves tanfolyam alatt a tanulókat gyakorlatilag képezze, elméletileg művelt iparosokká nevelje és így jövőendő boldogulásukat egy egész életre biztosítsa. Rendes tanulóul felvétetnek: a) akik legalább 2 középiskolai, vagy 6 népiskolai osztályt végeztek esetleg a tanonciskolát 3 éven át jó sikerrel látogatták, b) akik 12 éves kort elérték és ép, egészséges, kifejlett testalkattal bírnak. A felvételi folyamodványhoz csatolandó: a) keresztlevél, b) iskolai bizonyítvány, c) az atya vagy gyám kötelező nyilatkozata arról, hogy a felvett ifjú a szakiskola négy évfolyamat teljesen bevégezi, d) orvosi és újraoltási bizonyítvány. A tanítás teljesen díjmentes. Műhelybiztosíték címén 6 korona az intézet pénztárába fizetendő. Szegénysorsu, de jó magaviseletű és szorgalmas tanulók egész v. fél ösztöndíjban részesülnek, ha szegénységüket nitelesen igazolják. Az intézettel kapcsolatosan internátus és konviktus áll fenn, amelyben a nem ösztöndíjas tanulók ezidő szerint egy óra 20 K-át fizetnek. A felvételi, illetőleg ösztöndíj iránti kérvények az intézet felügyelő bizottságához címezve, legkésőbb folyó évi augusztus hó 1-ig az igazgatósághoz nyújtandók be. Egyébben az iskola évi értesítője nyújt tájékoztatást, amelyet az intézet igazgatósága az érdeklődőknek készséggel megküld. Székelyudvarhely, 1911. május hóban. Az igazgatóság.

— **Husvizsgálati szabályrendeletek.** A földmivélsügyi miniszter a községi és városi husvizsgálati szabályrendeletek felülvizsgálata során arról győződött meg, hogy ezek a szabályrendeletek az elégedhetetlen követelménynek a legtöbb esetben nem felelnek meg és emellett kevés kivétellel oly hiányosan vannak felszerelve, hogy a szükséges pótlások miatt rendszerint késedelmes tárgyalhatók le. Hogy e szabályrendeletek helyes megalkotását a miniszter előmozdítsa és azoknak a minisztériumban való tárgyalását megkönnyítse, most terjedelmes örrendeletet bocsátott ki, amelyben közli azokat a főbb elveket és teendőket, amelyeket az új szabályrendeletek megalkotásánál szem előtt kell tartani.

— **Mikor a székely perel.** Sok eredetiséggel megírt level került a kezünkbe — írja a „Brassói Lapok”. Székelyek írták ügyvédjüknek, bizonyoságot téve arról, hogy a székely a „hivatalt” milyen szemmel nézi és mennyire értékeli. A községek és az illetők neveinek elhallgatásával álljon itt szóról-szóra az irat:

Tekintetes Doktor ur!
Tisztelettel meg kérem ezen soraimat legyen szives az ügyünk után rövid idő alatt látni mert épen most bitrok tisztázó urak vannak iten M.-ba az állami költségen és kinek az birtoka zavaros azt el írják reá és még el is tellekönnyezik. Mostan küldünk husz irva 20 koronát a tekintetes Doktor urnak. Miért? azért, hogy a nagy törvényeségi törvény bíró urakal egy este érinkezik egy vendéglobbe és szoval is beszélye el hogy peres feleink mily makaesságra veték volt magokat mind birohoz mind jegyző elsibe nem állotak el osztály véget soha s Maradunk tiszteletel a tekintetes Doktor urhoz
M. J., M. D.

— **Bolyai János exhumálása.** Világhírű matematikusunk Bolyai János hamvainak exhumálása és Bolyai Farkas sírjába helyezése

június 7-én, délután lesz Marosvásárhelyen abból az alkalomból, hogy az Országos Református Tanáregyesület az ottai református kollégium új épületének felavatási ünnepével kapcsolatosan X. rendes évi közgyűlését tartja meg.

Méhészet.

Méhészgyűlés Székelybethlenfalván.

Páratlan sikerrel tartotta meg a méhészek egyesülete Székelybethlenfalván Soó István gazdaságába összehívott rendes ülését május hó 25-én. Bár a kellemetlen, zord időjárás a gyűlés sikerét kockáztatta és számítani lehetett a tagok részvétlenségére, mégis a tagok legnagyobb része megjelent s így módjában állott az elnökségnek nemcsak a gyűlés megtartását biztosítani, hanem az udvarhelyi járás egyik igen ügyesen gazdálkodó emberének birtokát és gazdálkodási rendszerét is a tagokkal megismertetni.

A gazdaság bejárása és megtekintése után a 24 családdal bíró méhesházba vonult a 35 tagból álló méhészcsoport, hol Derszi Samu bontott fel egy orsz. egy. méretű kaptárt és tartott sikerült előadást a tavaszi átvizsgálásról és a fejlődéshez mért kaptárbővítésről. Előadást igen értékes vita és megbeszélgetés követte.

A hivatalos lap ügyét a közgyűlés elé utalták. A Méh-értékesítő szövetkezet átirata felett pedig napirendre tértek.

Az erdélyi méhészcsoporttal közösen aug. hó folyamán, Udvarhelyvármegye területén nagy vándorgyűlést rendeznek kisebb szabású kiállításal kapcsolatosan. A gyűlés helyét és idejét a két egyesület elnöksége fogja meghatározni és meghívják erre Erdély összes méhészeit.

Az erdélyrészi Kirendeltség leiratait sajnálatosul vették tudomásul és a kérvények megújítására az elnökséget felkérték.

A tagok részére őszi kiosztásra kedvezményes áron gyümölcsfa oltványok kérvényezését elhatározták. Az egyesület folyamodó tagjainak a kért rajokat engedélyezték s kiadására az elnökséget felhatalmazták.

Az egyesületi ügymenetről Gál Imre titkár bejelentéseit jóváhagyólag tudomásul vették.

Soó Istvánnak a méhes helyes kezeléséért, birtokának szakszerű vezetéséért, gondozott gyümölcsfáiért elismerésüket nyilvánították. Hazaterében a Szabó Bálint kántortanító által kezelt közs. faiskolát tekintették meg Lánya Imre elnök vezetése alatt, hol maga az elnök buzdította a tagokat a gyümölcsfa tenyésztés intenzívebb felkarolására s mondott köszönetet Szabó tanítónak a gyümölcsfatenyésztés ügyében véghez vitt tevékenykedéséért.

— **Csomagolópapir** kilószámra kapható e lap kiadóhivatalában Kossuth-u 31. sz.

Szerkesztői üzenetek.

— **N-s Z.** Az ügyet illetékes helyen szóvá tettük és azonnal való orvoslást ígérték. Szives közleményét e miatt nem tartottuk szükségesnek kiadni. Kísérje figyelemmel a történéseket s ha megfelelő intézkedés nem lenne, bennünket értesítsen. Köszönet és üdvözlét. Teljes titoktartásunkra mindenkor számíthat.

Jobb, mint a francia cognac.

Legelőkelőbb márka

FIGYELEM!

AIDA VERGE és **BLUE STAR** CONTINENTAL

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIÁK.
—: ÓVAKODJUNK ÉRTEKTELEN UTÁNZATOKTÓL! —:

PAPER-BLUE-STAR
MARQUE REGISTERED

TURUL-CIPŐ

elegans
tartós
jutányos.

Turul Cipőgyár r.-t. Temesvár.

Főraktár: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 9.

1200 munkás és alkalmazott. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 1300 fiók a bel- és külföldön.

Meghívás.

A 1898: XXIII. t.-cz. alapján alakult Országos Közeonti Hitelszövetkezet kötelekébe tartozó

Székelyudvarhelyi timárok hitel- és raktár Szövetkezete mint az Országos Központi Hitelszövetkezet tagja 1911 évi június hó 11 én d. u. 3 órákor az Első Székely börtgyár irodájában

Rendes közgyűlést tart, melyre a tagok az alapszabályok 35. §-a értelmében meghívotnak.

NAPIREND:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zárszámadosok megvizsgálása és a felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Felszámolás feletti határozat hozatal.
6. Felszámoló bizottság 3 tagjának választása.
7. Felügyelő bizottság 3 tagjának választása.
8. Netaláni indítványok.

1910 év végén volt 15 tag 117 üzletrésszel.

A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a szövetkezet helyiségében kifüggesztett és mindenki által megtekinthető.

Kelt Székelyudvarhely, 1911 május 20-án.

Az igazgatóság.

Eladó ház. Székelyudvarhely, a Soly-mossy-utcában két szobát és konyhát magában foglaló ház eladó. Bővebb felvilágosítást ad Pálfi József ugyanott.

Udvarhelyvármegye Nemes Családjai.

Szerkesztette: Palmay József
Ára füzve 16 K. Mig a készlet tart kapható: Betegh Pál könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. E díszesen kiállított, az egyes családok címereivel illusztrált mű, igen becses család-történeti adatokat tartalmaz

Hirdetés az üzlet lelke! Hirdetés nélkül HIRDESSEN lehet nincs forgalom! HIRDESSEN lehet a Székely-Udvarhely-ben.

Arany, Ezüst, Vas, Bronz, Porcellán és Fa **Régiségeket** megbízatásból azonnal megvásárol, esetleg értékel, vagy utasítást ad.

Hagyatéki árveréseken mint vevő résztvesz. Arany, brillians éksereket, ezüst tárgyakat (tört állapotban is) bármilyen összegre vásárol

Dietrich Gyula ötvös-mester. Kolozsvárt.

Levélbeni megkeresésre azonnal válaszol.
Sürgönyem: Dietrich ekszerész Kolozsvár

BÉLYEGZŐK megrendelésre mindenféle kivitelben bárhova a legpontosabban, gyári áron szállítanak Betegh Pál könyvnyomtató- és könyvkötő-intézetéből Székelyudvarhelyt, Kossuth utca 31. sz.

Nagy feladat mai napság

lánnyokat jól nevelni. Pedig az emberiség boldogsága nagyrészt ettől függ. Ezt a nehéz munkát rendkívül megkönnyebbiti Dolinay Gyula főszerkesztő „Lányok Lapja” mely havonként kétszer 1-én és 15-én igen sok képpel és oly kiválóan hasznos, szórakoztatva oktató s háziassan nevelő gazdag tartalommal jelenik meg, hogy azt bárki a legnyugodtabb lelkiismerettel adhatja leánygyermekéi kezébe. Az előfizetési ára csak két korona negyedévenként. Mutatványzámmal a „Székely-Udvarhely” re való hivatkozással ingyen küld a „Lányok Lapja” kiadóhivatala Budapest, VIII. Mária-utca 42.

B O R I!

Fernengel Gyula székelyudvarhelyi bormagykereskedőnél

a legjobb minőségben, nagy választékban és legelőnyösebb árak mellett nagyban és kicsinyben kapható

Hölgyeink figyelmébe. Budapestről most érkezett Székelyudvarhelyre (lakása: Iskola utca 18. sz.) Sina Lajosné fodrásznő. A legelőkelőbb hölgyek köében feszül és nyert melegegedést. Kéri a hölgyek nagybecsü partfogását.

Gróf Teleki László Gyula boroskrakkói (erdély-hegyaljai) pincéjéből

feladásra kerülnek a következő saját termésű borai:

I. Asztali borok:

Fehér bor
1909. évi finom Sombor 80 f.
1909. Finom-vegy. asztali 64 f.
Asztali borok csak 50 litertől kezdve hordókban árultatnak.

II. Fajborok:

Sauvignon
1897., 1899. évi 140 f.
Sauvignon
1894. évi igen finom 300 f.

Hordó, csomagolás, fuvar önköltségen számíttatik. Edények a felszámított árban egy hónapon belül francó küldve, visszavétnek.

Küldemények utánvét mellett megrendelő veszélyére és költségére eszközölnetnek.

Megrendeléseket elfogad:

.. az Uradalmi Intézőség Boroskrakkón ..
(u. p. és távirda Magyarigen). Vasut: Sárd—Magyarigen, Alsófehérmegyében.

Névjegyek
Meghívók,
Eljegyzési
és Esküvői
valamint **gyász-jelentések**
ugyszintén mindenféle könyvnyomdai és könyvkötői munkálatok izléses kivitelben, gyorsan és pontosan készülnek

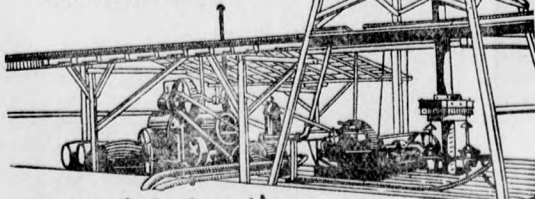
Betegh Pál

villamos územre berendezett könyvnyomtató és könyvkötő-intézetében Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. alatt.

LAPP HENRIK

MÉLYFŰRÁSOK
magyar részvénytársasága
BUDAPESTEN
Iroda: Gyár: v. Balthory-utca 3. | X. Kőbányai út 4/4
Telefon: 114-16 (Interurban) telefon: 157-72

ELVÁLLAL
MINDENMŰ FŰRÁSOKAT
a legnagyobb mélységig minden célra

Gyárt és javít
MÉLYFŰRÁSI GÉPEKET, SZERSZÁMOKAT
ÉS ESZKÖZÖKET.

Legjobb referenciák!

Betegh Pál villam-motoros könyvnyomtató-intézetében Székelyudvarhelyt.

ÉRTESTÍTÉS.

Cipőraktáromat leszállított árak mellett kiárusítom.

Szükségletét mindenki saját érdekében el ne mulassza nálam beszerezni.

Tisztelettel

Szentkovits János Utóda

Kész blousok és gyermekruhák.

Kész aljak és kostümök mélyen leszállított árakban kaphatók.